

Podmínky pro život na ulici se horší, přijde mi, jako by nás chtěli nahnat do nějaké rezervace

svobodny-svet.cz/podminky-pro-zivot-na-ulici-se-horsi-prijde-mi-jako-by-nas-chteli-nahnat-do-nejake-rezervace

26. května 2023

SU/MIREK

„Bezdomovec je divné slovo“, říká náš host Mirek, který žije na ulici už více než 20 let a který v předchozí části rozhovoru vysvětlil, že si domov pokaždé udělá, jen je to pro něj trochu něco jiného, než pro většinu lidí: Ideálně místo v závětrí, kde se dá postavit stan, schovat spacák, oblečení a třeba i knížky, které rád čte. Ale je to i místo, o které může ze dne na den přijít i s věcmi, které tam měl, což se mu nedávno stalo. Nespolečá se ani na charity, které někdy mají tolik pravidel a související byrokracie, že pak je bezdomovectví s nimi, podle Mirka, stejné, jako chodit do práce. Sám si raději vystačí s náhodnými přivýdělkami, a s tím, co najde. Nikoho neobviňuje za to, že se stal bezdomovcem, protože to byla jeho volba s možností ráno vstát, nebo se převalit na druhý bok, a spát dál.

Martina: Miroslave, ráno vstanete, a jídlo máte třeba opatřené. A pak se dostaneme k tomu, jak se dá ve městě dobře opatřit jídlo, a nad čím celý den dumáte? Jaké myšlenky se vám honí hlavou? Co

si počít s časovou bezbřehostí? Protože vy nemáte strukturovaný čas, nemusíte od do, tehdy a tehdy a toto zařídit. Čas prostě plyne, a vy to musíte umyslet.

Mirek: To jo, můj čas. Ale když s někým potřebuju něco řešit, tak musím akceptovat jeho čas, takže se přizpůsobuju jim. Ale já mám kočku, převezu mezi sutiny, to, co tam je, a to je vlastně jediná moje povinnost. Mívám různé schůzky, někoho navštívit, nebo nedělat vůbec nic. To taky není špatný, občas.

Martina: Ale vakuum v hlavě neexistuje, takže musíte nad něčím přemýšlet. Řekněte mi, nad čím často dumáte. Co si promýšlíte? Snováte plány, přemýšlíte – jak vždycky říkala moje maminka – o nesmrtelnosti chrousta?

Mirek: Asi o tom chroustovi. Tak napadají mě věci. Třeba teď přemýšlím, kde se třeba zabydlet, a už zhruba nápad mám. I s člověkem, u kterého bych byl na zahradě, jsem se viděl. Ale o čem přemýšlet? Čtu hodně knihy.

Martina: Kde je berete?

Mirek: Nacházím.

Martina: Co třeba čtete?

Mirek: Mě zajímá historie. Teď jsem četl, myslím, že se to jmenuje Zrození impéria. Víte, Řím mě zajímá nejvíc.

Martina: Starý Řím?

Mirek: Hm. To je prostě... Tam už je to všechno vymyšlený.

Martina: I s pádem.

Mirek: Ano.

Martina: I s pádem.

Mirek: Ten je tam taky.

Martina: Miroslave, už jsem to tady několikrát zmínila: Je snadné se uživit ve městě? Bez peněz?

Mirek: Jo, to jo. Tak není to špatný. Žijeme v nejbohatší části světa, takže se to určitě nedá srovnat s Kalkatou. Ale dopředu si jídelníček nenapíšete. To je jasný.

Martina: Můžete si dovolit něco nejíst ve smyslu, že třeba nechcete koprovku?

Mirek: Tak tu mám zrovna rád.

Martina: To byl jenom příklad.

Mirek: Jasně.

Jídlo se shání různě: Žebrání, krádeže. Hodně pečiva se najde v kontejnerech za obchodákama.

Martina: Co je hlavním zdrojem obživy? Jsou to vyhozené potraviny u supermarketů, za restauracemi po zavíračce, peníze z žebrání, nebo sem tam nějaká, nevím, krádež? To vás nechci urazit, ale nevím, jak to chodí.

Mirek: Všechno z toho, co jste řekla. Nejvíc asi nálezy. Teď jsem měl nějaký peníze, tak jsem nakoupil. Ne, že bych nikdy neutrácel za jídlo, to ne, ale hodně pečiva se najde v kontejnerech za obchodákama.

Martina: Ehm.

Mirek: Musíte vědět, kdy tam přijít.

Martina: Já jsem teď četla, že v době, kdy se rozjely takzvané potravinové banky na pomoc lidem, tak vy jste na tom u supermarketů biti.

Mirek: Jo, jo.

Martina: Je to tak?

Mirek: Je. Dřív jsme si pro to chodili, teď to rozdělujou. A je to hodně byrokracie, bych řek.

Martina: A byl jste někdy v Armádě spásy?

Mirek: Jo, byl. A už tam nikdy nepudu.

Martina: Proč?

Mirek: Nedali mi nic. Chtěli po mně potvrzení, že jsem na ulici, a takový nesmysly.

Martina: Takže je to tak, že tato pomoc má pro vás příliš striktní pravidla?

Mirek: Přesně tak.

Martina: A co třeba restaurace? Dávají vám taky, když už končí a zavírají?

Mirek: Když si člověk požádá, tak jo. Jednou jsem byl v nějaký cukrárně, a ta paní zrovna měla pytel se zákuskama, že to bude vyhazovat. Tak jsem se jí nabídl, že jí to vynesu, ale ona se bála, že si vezmu jenom to, co chci, a zbytek tam nechám, a budou tam rozházený papíry, a že z toho bude mít problém. Takže je to o důvěře. Odnese bych celej pytel. Ale nedivím se jí, že měla strach, že by z toho měla nepříjemnosti. Dát to někomu cizímu, koho nezná, a pak si udělat průser? To málokdo udělá.

Martina: Je to za těch patnáct let, co máte tuto intenzivní, každodenní zkušenost, spíš horší, nebo snazší?

Mirek: Tak pro mě už asi snazší, než to bylo. Ale celkově se to mění, to určitě. Není to dobrý. Jde to dolů.

Martina: V čem?

Dělám průvodce bezdomoveckou Prahou. Přijdou lidi, který se o to zajímaj, takže tam není nikdo nepřátelsky naladěnej. A snažím se pobavit a něco jim ukázat.

Mirek: Prostě mně to přijde, jako by chtěli všechny nahnat do nějaký rezervace, nebo do, jako v Haiti, nějaký ubytovny, a podobně. Chtěli by mít všechno pod kontrolou.

Martina: Takže ani když po systému vůbec nic nechcete, tak už je těžké se z něho vymanit?

Mirek: Jo. A nic nechcete. Vždyť z toho žiju. Jezdíte samozřejmě zadarmo tramvajema, metrem, protože na to nemáte. Ale myslím, že na to máte nárok, když nemáte peníze a potřebujete – svoboda pohybu. Ale když máte peníze a nekupujete si lístek, tak to už je jiný.

Martina: Ale vy jste občas na nějakých brigádách? Tu a tam si něco přivyděláte, a máte i pravidelné, řekla bych, zákazníky, pro které něco děláte. Je to tak?

Mirek: To jo. Takový pomocný práce. Většinou. To si taky musíte získat důvěru lidí. Takže určitě vám nikdo nedá náradí, a nenechá vás samotného. Kde vás pak bude hledat?

Martina: Vy děláte i průvodce bezdomoveckou Prahou.

Mirek: Jo, přesně tak.

Martina: To je pro nějakou neziskovku, vidíte?

Mirek: To je Pragulic. Ti mi dali tuhle práci.

Martina: A to vás baví?

Mirek: Jo, to je dobrý.

Martina: A není to nebezpečné, že jim ukážete svoje zákoutí, a vlastně prozradíte, kde máte prostě své záchytné body?

Mirek: Ne. To myslím, že ne. Nikoho z nich jsem pak na ulici nepotkal.

Martina: Tak to nemyslím. Ale tak, že se to rozkřikne, třeba mezi ostatními.

Mirek: Ne, nebojím se.

Martina: Tak teď jsme se s vámi najedli. Ale jak je to s vodou? Jak sehnat nejenom vodu pitnou, ale také na mytí – jak to děláte?

Mirek: Tak to chodím právě do Naděje, tam je sprcha zadarmo. Tak to je dobrý. Toho využívám. Nebo v létě, to se jde do řeky, nebo do Motola na rybník. To je možnost, a to jsem ve vodě furt. A vodu na pití? To je taky docela složitá věc, protože umyvadla jsou nízký, takže si do flašky nenatočíte. Chodím prosit do restaurací, nebo na benzínky, a tak.

Martina: Aby vám načepovali vodu.

Mirek: Jedině. Protože tady po Praze nejsou moc pítka.

V zimě netopím. Základ je nebýt na větru. Dobré je postavit stan třeba v hale, kde nejsou okna. A do spacáku navlíknout na nohy mikinu.

Martina: A už jste se zmínil, že oblečení si chodíte prát k sestře.

Mirek: Jo, občas tam zajedu. Nějaký kalhoty tam mám – to jo. Jinak jsou prádelny, tam si zaplatíte. Nebo někdo zahodí věci, a najde si nový.

Martina: Je to snadné?

Mirek: Docela jo.

Martina: Je tu hodně hader?

Mirek: Jo, to teda jo. Já na sobě nemám nic, co bych si koupil. Všechno jsem našel.

Martina: Ehm – hezkou košili, mikina. Hm, fešák.

Mirek: Díky.

Martina: Když jdete za sestrou, když u ní jde prát, neřekne vám: „Neštví mě, prosím tě. Postav se na nohy. Pojd' normálně fungovat. Nebudeš přece zase spát někde pod lavičkou.“

Mirek: Ne, to už mi neříkaj.

Martina: Už ne? Zvykli si?

Mirek: Jo. To byly vždycky knížecí rady: Najdi si práci, a tohle. A já říkal: „Kde jako? Práci? To se snadno řekne. Mám chodit po stavbách a tak, když nepotřebujou?“ Nevím, jak si to představovali.

Martina: Miroslave, obecně lidé, kteří jsou zvyklí žít na ulici, jsou považováni za nejpřípravenější lidi na jakékoliv krize. My jsme si tady mnohokrát povídali o tom, co by se stalo s velkými aglomeracemi, velkými městy, kdyby došlo k masivnímu výpadku elektrického proudu, kontaminaci vody, a nevím co ještě.

Mirek: Jasně.

Martina: Vy byste byl v tu chvíli v podstatě školitel.

Mirek: No, možná jo. Ale to by byla jiná situace. To by bylo nový i pro mě.

Martina: Ale přesto mi řekněte, jak se chránit před zimou? Vám teď zbouřali squat, to znamená, že jste se najednou skutečně v únoru, březnu, který byl ještě fakt hodně studený, ocitl bez i provizorní střechy nad hlavou. Co s tím?

Mirek: Tak tam jsem taky netopil. Že jo. Takže zimu jsem měl a prožíval. Bylo tam jako venku, akorát tam nefoukalo – to je základ. Nesmíte být na větru. A když si postavíte stan i v hale, která nemá okno, tak to dělá hodně. Spacák – když si do spacáku navlíknete na nohy mikinu, tak se taky zvýší teplo.

Martina: Vy jste řekl „netopil jsem si tam“?

Mirek: Ne.

Kamínka nemám už patnáct let. Jsou s tím starosti, a navíc když máte zepředu teplo a zezadu zimu, nebo vyjdete z tepla ven do zimy, tak snadněji nastydnete.

Martina: Nemáte žádná kamínka?

Mirek: Ne, už asi patnáct let.

Martina: Proč?

Mirek: Z toho je akorát nepořádek. Musíte shánět dřevo, pak máte všude popel, kouř, prach, a výsledek je, že sedíte, a zepředu je vám teplo, na záda vám fouká. Prostě, myslím, že i to nachlazení je z těchto teplotních rozdílů, že člověk sedí v teple, a pak jde ven, a hned ho vofoukne. To je hned. Nevím, prostě mi to nevyhovovalo.

Martina: A jak jste to tedy udělal? Jak jste to zařídil, když jste teď přišel o squat? Co jste si narychlo postavil, nebo zřídil, nebo objevil?

Mirek: No, narychlo. Já jsem akorát svoje věci, co jsem zachránil, vynes ven, přikryl je plachtou – od té doby koukám, jak mi mizej – a šel jsem. Mám kamaráda, panoptikum na Žižkově, tam jsem mu začal pomáhat. Zvelebuje, dostavuje. Je to bazar. Hospoda-bazar. Je tam hodně práce. Tam teďko přespávám.

Martina: Za pomoc?

Mirek: Za pomoc. Mezitím jsem si sehnal velkej stan.

Martina: Jak se sežene stan?

Mirek: Náhodně jsem potkal kámoše, a koupil jsem ho od něho za 200 korun. A teď jsem si na něj musel pučit, takže...

Martina: Kdo půjčí Miroslavovi na ulici?

Mirek: Právě ten kamarád.

Martina: A vy si to u něj odpracujete?

Mirek: Ne, jsem to už vrátil.

Martina: Už vrátil?

Mirek: Jo.

Martina: Dobře.

Mirek: Chci půjčit znovu.

Zažil jsem zimu mínus třicet. To bylo krušný. Spal jsem čtrnáct hodin. To musíte mít na sobě tři vrstvy: spacák, prošívanou deku, a deku navíc. A vylízt z toho bylo peklo.

Martina: Jakou největší zimu jste zatím zažil za svůj život na ulici?

Mirek: To už je taky deset, dvanáct let. To bylo těch mínus třicet. Tak to bylo krušný. To jsem vodu v tekutým stavu držel den a půl, že jsem s ní i spal. To bylo zajímavý. Spal jsem třeba dvanáct, nebo čtrnáct hodin. To si lehnete, musíte mít na sobě asi tři vrstvy. Měl jsem spacák, pak ještě prošívanou deku, a ňákou deku navíc. A to se dalo. A vylízt z toho – to bylo peklo.

Martina: V tom squatu?

Mirek: To bylo tenkrát jinde.

Martina: Vy říkáte, že zima je jenom pocit?

Mirek: Jojo.

Martina: Ale přesto se stává, že lidé, bezdomovci, i lidé v autech, když zůstanou na dálnici, tak zmrznou. Takže to s tím pocitem nebude asi tak úplné. Řekněte mi, jak se ochránit před tímto osudem, aby to někdy člověk nepodcenil? Tři vrstvy třeba nestačí.

Mirek: Spánek. Spát.

Martina: Ano.

Mirek: Když je zima, tak lidi zalízejí do vchodů paneláků, nebo tady po Praze znají místa, kde fouká teplej vzduch. Třeba u Národního divadla.

Martina: A tam vás pak docela vyhánějí, že?

Mirek: No. A pak si to udělaj znovu. A lidi jsou shovívavější, když viděj, že je fakt zima. Anebo se dá jít do metra a lehnete si na nástupiště. Když si nikdo nestěžuje, tak vás nechaj.

Martina: Mirku, já jsem si tak nad tím přemýšlela, a říkala jsem si, že kdybych chtěla dát všemu vale, tak asi odejdu někde do lesů, tam si najdu nějaký kout, zkusím si stlouct nějakou chatičku, nebo najdu nějakou opuštěnou chatičku, zkusím si ji opravit, než mě tam někdo vyhmátne. Ale asi bych nikdy nechtěla zůstat ve městě. Ale na samotě je asi obživa mnohem těžší?

Mirek: No, to jo. To byste musela asi lovit, nebo něco. Tady to je právě o tom, že člověk kouří, tak si nasbírá nějaký vajgly, má papírky a vyloví si tabák, a máte co kouřit. Protože otravovat lidi o cigaretu, to si akorát zkazíte náladu. A my jsme na tom ve městě závislí. To je fakt.

Martina: A jste jiný než vaši ostatní kolegové, souputníci na ulici? Odlišujete se něčím?

Mirek: Asi jo. Trochu jo. Třeba čtu. To moc lidí nedělá.

Martina: Vy třeba nepijete?

Mirek: Nebo málo. Taky to umím, nebojte.

Mám šestý smysl. To víte, kam se podívat. Někde jsou popelnice, a podíváte se do tý jedny, kde něco je. Našel jsem třeba zlatou tabatěrku.

Martina: Jak to děláte, abyste zůstal zdravý? Protože základ je samozřejmě neprostdydnout, nenakazit se, nedostat nějakou infekci. Jak pečujete o své zdraví?

Mirek: To nijak slavný není. Teda mám štěstí.

Martina: Takže kartičku VZP nemáte?

Mirek: Měl jsem. Ale už ne. Už nemám. Ne, nějak nepečuju. No, volíknete se podle počasí. Ale nemám nemoce. Nejsem nemocný. Ale občas mám nějaký zranění.

Martina: Co třeba?

Mirek: Tak teď jsem si dal pajcrem do kolena, když jsem rozebíral paletu. Nateklo mi to. Bylo to peklo.

Martina: A jdete k lékaři?

Mirek: Ne, to se samo zahojí.

Martina: Třeba horečka, nebo něco takového, to se vám vyhýbá?

Mirek: No, občas přijde. A to se prostě přejde. Vyspím se. Vypotím. Nemarodím.

Martina: A dostanete se třeba k nějakým lékům?

Mirek: Jo. To je od těch... Paralen a takovýchle věci. To mám.

Martina: To máte ve svých věcech? To znamená, že když jste měl peníze, nebo když zrovna máte peníze...

Mirek: To se najdou. Nacházíte různé věci.

Martina: Co nacházíte za poklady?

Mirek: Vlastně si vybavíte domácnost. A poklady jsou. Poklad, zlatou tabatěrku.

Martina: To jste našel?

Mirek: Jo.

Martina: Nene.

Mirek: Jo.

Martina: Kde? Já tam půjdu také. A to vezmete kontejner a...

Mirek: Kouknete, už máte šestej smysl, že jo. Víte, kam se podívat. Tam, kde jsou popelnice, se podíváte do tý jedný, kde něco je.

Martina: Máte šestý smysl. To je velmi důležitá věc pro přežití. Řekněte mi, vypěstoval jste si ho?

Mirek: Asi jo. Určitě.

Martina: Na co to je šestý smysl, kromě toho, že...

Mirek: Varuje vás to před něčím. Prostě cítíte, že tam něco nehraje, že tam je na spadnutí nějaký konflikt, nebo tak. To jo, to se dá. Musíte pozorovat. Pozorovat lidi, a proč dělá tohle, a co tady ten. Málokdo říká to, co si myslí.

Martina: Takže vy čtete mezi slovy?

Mirek: No jasně.

Smutek? To bejvá. Většinou po zklamání. Najednou přijde deprese z toho, že nevidím, kam směřuju. Je to jako neproniknutelná mlha. Zaspím to, čtu, někoho potkám, někam jdu. Časem to samo vymizí.

Martina: Ale přesto jste říkal, že jste dost důvěřivý.

Mirek: To jo. Když se ke mně někdo dostane, tak mu věřím. Dostane důvěru, a zpátky už ji nedostane nikdy.

Martina: Míváte někdy to, čemu říkáme deprese, úzkost?

Mirek: Jako smutek? To jo. To bejvá. To mívám taky. Asi jako každý.

Martina: A po čem to přichází? A co s tím děláte?

Mirek: Po čem? Po nějakým zklamání, většinou. Nebo prostě najednou přijde na člověka deprese z toho, že nevidí, kam směřuje. Je to taková neproniknutelná mlha. To mám. To taky bejvá.

Martina: A jak si z toho pomůžete? Protože ta mlha je stále: Vy pořád nevíte, kam směřujete. Ne snad, že bychom to my lidi, co máme klíče od zámku našeho bytu, neměli. Všecko může být jinak. Ale přesto všechno, jak si z toho pomůžete? Výkřiky typu: Život je krásný, vždyť přece za chvíli rozkvetou stromy," to asi nepomáhá. Jak si pomáháte?

Mirek: Pomáhám? Já to zaspím. Nebo si čtu. Nebo někoho potkám, někam jdu. Časem to samo vymizí. Ale že bych na to měl nějaký univerzální lék, to ne.

Martina: „Potkám někoho.“ Potkáváte zajímavé lidi?

Mirek: Jo, docela jo.

Martina: A je nějaký člověk, kterého si vážíte?

Mirek: To určitě. Určitě jo.

Martina: Kdo třeba?

Mirek: Tak kdo. Jirka, kámoš. Už hodně jich umřelo. To je těžký si takhle vzpomínat. Teď momentálně nevím. Ale mám z nich respekt, jakože z lidí. Jsou to pro mě authority.

Martina: Nějací souputníci.

Mirek: Jo. To jo. Prostě to mají v sobě. To nikomu nenadiktujete, že jste osobnost. To každé pozná.

Martina: Mirku, když si povídáte s kamarády, bavíte se někdy o politice?

Mirek: Jo, jo.

Martina: Jo, nebo ne? Já jsem si říkala, jestli vás to vůbec zajímá. Jestli vám zrovna není takzvaně ukradené, kdo je na Hradě, a kdo ve Strakovce.

Mirek: Ne, já to sleduju. Zajímám se, protože si říkám, co to je za lidi? Nevím, třeba Okamura, nebo tihle, to je pro mě prostě legrace. Tím se bavím.

Martina: A koho si třeba v politice vážíte?

Mirek: Já? Všichni jsou proti. Ale měl jsem rád Kalouska, protože si myslím, že to byl opravdu politik. Schwarzenberg, to jsou politici, to jsou státníci, skoro. Ale takový křiklouni, ti negujou všechno.

| MIREK

..... (2 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

Doporučené články:

[Koniáš naší doby](#)

[Západní a ruská civilizace jsou zcela rozdílné a nemohou se pochopit. Ale zanikají obě dvě](#)

[Světové ekonomické fórum: Zachraňte planetu, jezte brouky a plevel – a buďte hladoví!](#)

[Dnešní situácia vo svete z pohľadu historického vývoja ľudstva](#)

[Dopis místopředsedovi představenstva CZ.NIC \(blokace domén\)](#)

[Glosa MM: České banky sklízí miliardové zisky](#)